

**Maa- ja metsätalousministeriön
vapaa-ajan kalatalouden
kehittämisstrategian
tilannekatsaus ja päivitys**

Graafinen suunnittelu: Kirsti Pohjapelto
Kansien kuvat: Roni Selén

Johdanto

Vuoden 2001 lopussa valmistunut maa- ja metsätalousministeriön vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategia on vapaa-ajan kalatalouden hallintoa, alan tutkimustoimintaa sekä järjestötoimintaa ohjaava asiakirja, joka osaltaan täydentää maa- ja metsätalousministeriön luonnonvarastrategiaa. Kehittämisstrategiassa on asetettu toiminnan suuntaviivat vuoteen 2010.

Kalataloudessa tapahtuneen nopean kehityksen vuoksi strategia päivitettiin ajan tasalle. Päivityksen yhteydessä suoritettiin tilannekatsaus strategian toteutumatilanteesta ja koottiin päivitetty strategia ajanmukaistetuista vuosien 2007–2010 kehittämistavoitteista.

Keskeiset strategiset tavoitteet

Tässä esitettävät vapaa-ajan kalatalouden keskeiset tavoitteet vuoteen 2010 pohjautuvat alkuperäisiin vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian tavoitteisiin. Niissä on kuitenkin otettu huomioon vuoden 2006 loppuun mennessä tapahtunut toteutuminen sekä toimintaympäristön muutosten tuomat uudet haasteet.

TAVOITTEET:

- Vapaa-ajankalastus hyödyntää monipuolisesti ja kestävästi ensisijaisesti luontaisesti lisääntyviä kalakantoja.
- Kalakantojen hoitotoiminta on suunnitelmallista, perustuu tarpeeseen ja hoitotuloksia seurataan systemaattisesti.
- Vesistöjen tila pysyy ennallaan tai paranee ja vapaa-ajankalastus edesauttaa tätä kehitystä omalta osaltaan.
- Vapaa-ajankalastus säilyy merkittävänä suomalaisena luontoharrastuksena myös kaupungistuneessa yhteiskunnassa.
- Vapaa-ajan kalatalous luo mahdollisuuksia kilpailukykyiselle elinkeinotoiminnalle.
- Vapaa-ajankalastussektorin ja koko kalastussektorin organisaatioiden yhteistyö on toimivaa ja toimintaedellytykset on turvattu.

Toimenpiteet ja kehittämishankkeet

Kehittämisstrategian tilannekatsaus ja päivitys -asiakirjassa on esitetty kahdeksan eri aihealueille sijoitettua kehittämishanketta toimenpiteineen, joilla mainittuihin tavoitteisiin pyritään.

1

Toimenpide

Kalakantojen säilyttäminen ja vahvistaminen

HANKE: Huolehditaan kalakantojen monimuotoisuuden säilymisestä ja heikentyneiden kantojen vahvistamisesta.

- Tehostetaan kalastuksen säätelyä ja ohjausta heikentyneiden kantojen suojelemiseksi.
- Erityisen hoidon tarpeessa oleville kalakannoille laaditaan hoitosuunnitelmat ja varmistetaan viljelyohjelmien ajantasaisuus.
- Edistetään kalakantojen luontaisen lisääntymisen hyväksikäyttöä kalakantojen hoitotoiminnassa.
- Kehitetään kalanviljely- ja istutustoimintaa sekä istukkaiden laatua istutusten tuloksellisuuden parantamiseksi ja kalakantojen monimuotoisuuden säilyttämiseksi.
- Kalastuksen järjestelyn avulla myös estetään valikoivan kalastuksen haitalliset vaikutukset kalakantoihin ja niiden monimuotoisuuteen.

Kuva: Johannes Sipponen/Kuvaus.fi

2

Toimenpide

Kalojen elinympäristön tilasta huolehtiminen

HANKE: Jatketaan virtavesien ja järvien kunnostustoimintaa.

- Virtavesien kalataloudellisia kunnostuksia jatketaan.
- Rehevöityneiden järvien ravinnekuormitusta vähennetään mm. valuma-aluekunnostuksin.
- Kalaston koostumusta parannetaan hoitokalastuksin niissä järvikohteissa, joihin menetelmä parhaiten soveltuu.
- Kalataloushallinnon kunnostustoiminnan ohjeet uusitaan.

Kuva: Olli Koponen/LKA/Kuvaliiteri

Toimenpide

Monipuolisten kalastusmahdollisuuksien turvaaminen ja harrastajapohjan säilyttäminen

HANKE: Turvataan kalastusmahdollisuuksien säilyminen ja jatketaan nuorisotyötä.

- Kalastusmahdollisuuksien säilyttämiseksi edistetään monipuolisten kalastuspaikkojen kehittämistä ja parannetaan vesillepääsymahdollisuuksia.
- Vapaa-ajankalastuksen kehittämisestä huolehtivat järjestöt laajentavat yhteistyötä koulujen kanssa, erityisesti koulujen iltapäiväkerhojen kanssa.
- Tiivistetään verkostoitumista muiden nuorison luontoharrastusliikkeiden kanssa yhteisten projektien muodossa.
- Vapaa-ajankalastusjärjestöt suunnittelevat yhdessä kalastukseen liittyvää eri luonto-harrastusliikkeiden vetäjille suunnattua koulutusta kalastusasioissa ja valmistelevat uutta koulutusmateriaalia.

Kuva: Roni Selén

Toimenpide

Kalastusmatkailun edistäminen

HANKE: Vakiinnutetaan kalastusmatkailun asema liiketaloudellisesti kannattavana elinkeinona.

- Suomen kalastusmatkailupalveluiden yleistä uskottavuutta lisätään laajapohjaisella yhteistyöllä, hanketyöllä sekä tutkimustiedolla.
- Kalastusmatkailua kehitetään valtakunnallisen matkailustrategian mukaisesti vesi-elementteihin liittyvänä itsenäisenä kärkituoteryhmänä.
- Kalastusmatkailun perusedellytykset otetaan huomioon tuotekehitystyössä aikaisempaa vahvemmin.
- Hanketyö kohdistetaan alueille, joilla kalastusmatkailun harjoittamisen luontaiset edellytykset ovat otolliset.
- Määrärahoja suunnataan laaja-alaisiin kalastusmatkailun yhteismarkkinointi-hankkeisiin ja myös suoriin yritystukiin.
- Kalastusoppaiden toiminnan harjoittamiseen olennaisesti liittyvä läänikohtaisen viehekalastusluvan käyttö pyritään mahdollistamaan valmistelemalla kalastuslain muutos.
- Kalastusmatkailuelinkeinon tilasta laaditaan perusselvitys ja kehittämiseen toimenpideohjelma.

Toimenpide

Sektorin resursseista huolehtiminen

HANKE: Turvataan vapaa-ajan kalataloussektorin perusrahoitus.

- Ryhdytään toimenpiteisiin erillisen, vuosittaisen määrärahan saamiseksi valtion talousarvioon kalatalouden edistämismomentille käytettäväksi kalaveden omistajille onginta- ja pilkintäoikeuden käytöstä maksettavien korvauksien suorittamiseen.
- Selvitetään väestön ikääntymisen vaikutus kalastusharrastukseen ja kalastuksen hoitomaksukertymiin.
- Kartoitetaan mahdolliset kalastuslain 88 §:n ja 91 §:n muutostarpeet kalastuslain kokonaisuudistusta varten.

Kuva: Ky H. & R. Ahtiainen

Toimenpide

Tietohallinnon kehittäminen

HANKE: Kehitetään vapaa-ajan kalataloussektorin tietohallintoa.

- Parannetaan sektorin eri tietojärjestelmien välisiä kytkentöjä.
- Kehitetään kalatalousvelvoitteiden ja istutusten tietojärjestelmää asioiden käsittelyn, toimeenpanon ja valvonnan osalta sekä parannetaan asiakirjojen arkistointia.
- Yhdenmukaistetaan kalaston seuranta- ja tarkkailutietojen järjestelmiä ja parannetaan näiden tietojen käyttömahdollisuuksia sektorin eri toimijoiden kesken.
- Aloitetaan kalataloudellisten kunnostusten yhdenmukainen rekisteröinti.

Kalastustietoa verkosta

Toimenpide

Kalastuksen valvonnan kehittäminen

HANKE: Tehostetaan kalastuksen valvontaa ja tarkistetaan valvontatoiminnan oikeudelliset perusteet.

- Ryhdytään toimenpiteisiin luvattomasta kalastuksesta määrättävän rikesakon nostamiseksi.
- Lisätään yhteistyötä kalastuksen valvonnassa läheisten kalastusalueiden kesken.
- Jatketaan kalastusvalvojien koulutusjärjestelmän kehittämistä sekä toimenpiteitä valvojarekisterin perustamiseksi ja tunnusmerkistön uudistamiseksi.
- Ajanmukaistetaan valvontaa koskeva lainsäädäntö valvontatoiminnan oikeudellisen säätelyn osalta ja selkeytetään kalastusvalvojien asemaa julkisia hallintotehtäviä hoitavina henkilöinä.

KALASTUS KIELLETTY,

**MYÖS ONKIMINEN JA PILKKIMINEN,
MUILTA KUIN LUVAN SAANEILTA.
KL 11§, UUDENMAAN KALASTUS-
PIIRIN PÄÄTÖS N:o 119/111
UuK 1984.**

Maatalouskoneiden tutkimussäätiö
Vakolan eräntäijät ry

Toimenpide

Kalastuslain kokonaisuudistus

HANKE: Käynnistetään kalastuslain kokonaisuudistus.

- Asetetaan työryhmä valmistelemaan esitystä kalastuslain kokonaisuudistukseksi.

Vastuutahot ja rahoitus

Vapaa-ajankalastussektorin laajuudesta johtuen vastuu sen kehittämisestä lankeaa monelle taholle. Osa esitetyistä kehittämistoimenpiteistä kuuluu ainakin joiltain osin muiden hallinnonalojen tai toimijoiden vastuualueisiin. Toimenpiteiden toteuttaminen edellyttääkin yhteistyötä vastuutahojen kesken.

Maa- ja metsätalousministeriön lisäksi ohjelman toteuttamisen kannalta keskeisiä vastuutahoja ovat mm. TE-keskusten kalatalousyksiköt, kalastusalan neuvontajärjestöt, kalastusalueet, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, ympäristöhallinto ja Matkailun edistämiskeskus.

Kehittämishankkeet on laadittu siten, että niiden yhteydessä mainitut toimenpiteet pystytään suurelta osin toteuttamaan jo olemassa olevien rahoituslähteiden turvin.

Seuranta

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa ohjelman seurannan järjestämisestä.

